

Het allerlaatste rondje in café Zanzibar

Marianne en Henk Cirkel achter de tap van hun bruine café Zanzibar in de Utrechtse Willemstraat. Ze sluiten de kroeg en vertrekken naar Houten.

FOTO ANGELIEK DE JONGE

Café Zanzibar in de Utrechtse Willemstraat sluit. Zondag luidt de bel voor het allerlaatste rondje. Daarmee verdwijnt opnieuw een bruine kroeg en een stuk geschiedenis uit Wijk C.

MAARTEN VENDERBOSCH

Laat het ásjeblijf geen tranendal worden. Laat het een feestje zijn. Nog één keer volle bak en ouderwetse gezelligheid, daarna iedereen vrolijk naar huis.

Als ze het zelf maar niet te kwaad krijgt, zegt Marianne Cirkel (66). Dat wil ze niet laten gebeuren. Maar ja, wat wil je? Zij is geboren en getogen in Zanzibar, de kroeg die haar ouders in 1948 openden in de Utrechtse Willemstraat. Dat is bijna 70 jaar geleden! Die kroeg, die doen zij en haar man Henk nu van de hand. „Zondag is de opmaakborrel. Noem het maar niet een afscheidsborrel, dat klinkt zo naar.” Het wordt een besloten feestje met oude vrienden; wie nu nog geen uitnodiging heeft gehad, die hoeft morgen nergens op te rekenen.

Laatste stamgasten

Zanzibar is dat buurtcafé met het groene luifeltje en de groene lantaarntjes aan de gevel. De strook glas in lood boven in het caféraam. Terrasje voor de deur,

op zomerse dagen. Dan zie je er de vertrouwde gezichten van de laatste stamgasten.

„Ik heb er heel wat afscheid zien nemen”, zegt Henk Cirkel (71). „De uitvaartleider op Daelwijck begon me al te groeten, zó vaak kwam ik er. Nou, dan wordt het vanzelf stiller in het café.” Hij kijkt naar buiten, de straat in: „Je kunt er gerust een kanon afschieten. Dan raak je nog niemand. Het bruinekroegleven bestaat niet meer. Het is de tijd waarin we leven.”

Naar de overkant

Henk en zijn vrouw namen het café in 1985 over van Mariannes ouders. Die verhuisden toen van de bovenetage naar de overkant van de straat. Henk met een knipoog: „Vandaar dat glas in lood. Zodat moeder je niet de hele dag in de gaten hield.”

'Zanzibarren', trouwens, is een kaartspelletje waarbij je moet dobbelen. Gokken, dus. Schoonvader was er zeer bedreven in. Tegenwoordig wordt er alleen op zaterdagmiddag nog door een clubje gekaart. Boonaken, het lijkt op klaverjassen.

Hun hele hebben en houden hebben ze geïnvesteerd in Zanzibar. Half Wijk C kwam er jarenlang over de vloer. Je kunt het je haast niet meer voorstellen, maar vooral in de jaren 60 speelde hier het Utrechtse uitgaansleven zich af. Als je niet in Wijk C was geweest, dan was je nergens geweest. Henk: „Sindsdien heb ik hier wel tien kroegen zien verdwijnen.”

Wesley Sneijder

Zijn grootste trofee hangt achterin de zaak: het voetbalshirtje met '18' erop, het nummer dat Wesley Sneijder twee keer in Oranje heeft

gedragen. 'Voor de Zanzibar' staat erop, met eronder zijn handtekening; Henk heeft het cadeau gekregen op zijn verjaardag. Toen Wesley nog een gewoon Utrechts jochie was, zagen ze hem geregeld in de zaak.

Grappig, komende week verhuizen ze naar Het Rond, in Houten. Henk: „De opa van Wesley woont er ook, Ben. We kennen elkaar nog uit de vrijgezellentijd, toen we de dansavonden in de stad afgingen. Lang geleden, allemaal. Zo kom je elkaar weer eens tegen.”

Marianne: „Fijn appartement, hoor. Maar ik ben Wijk C nog nooit uit geweest. Dus hoe ik het daar zal gaan vinden, dat weet ik nog niet zo goed.” Of Henk Wijk C gaat missen? „Nee.” De wijk zal Zanzibar wél missen. Marianne: „Als je al die reacties op Facebook leest, van al die lieve mensen, dan schieten de tranen je in de ogen!” Henk houdt het nuchter: „Ik heb geen Facebook.”

Boven de bar hangt een koperen bel, ooit van klanten gekregen. „Die heeft ons een hoop geld opgeleverd.” Het is nog maar zelden, dat hij klinkt. En jongelui snappen er vaak niks van, als Henk dan begint te spreken: „Wie de bel luidt uit vrolijkheid, is in deze zaak een rondje kwijt!”

Voorbij

Marianne: „Met carnaval zijn we vorig jaar al gestopt. Jongelui willen niet meer tussen die ouwe Zanzibarfuivers lopen. Die gaan liever naar het zuiden om te feesten. Ik begrijp het wel, hoor. Maar ja, zo gaan dingen dus voorbij.”

Er is al zo veel veranderd, in Wijk C. Je hoort er niet veel plat Utrechts meer. Er is veel import, zeker van studenten. Al die roemruchte bijnamen uit vroeger tijden, het

worden steeds oudere herinneringen in steeds minder hoofden. „Piet 'het Joodje', de visboer die altijd bij Dikke Dries voor de deur stond, die zijn zoon komt hier nog steeds over de vloer. Maar die is onderhand ook al tachtig."

En Joop Bronius is 76. Drie, vier keer in de week komt hij, als het niet elke dag is. Joop weet niet waar hij heen moet, als Henk en Marianne zondag de deur op slot gooien. „Hij heeft gezegd dat hij niet komt, op het afscheid", zegt Marianne. „Hij trekt dat niet. Maar ik denk dat ik hem toch heb kunnen overhalen."

De Bluesroute, het Smartlappenfestival, nationale feestdagen, ze hebben altijd aan alles meegedaan. Zes dagen in de week, open van twee tot twee, in de weekends nog een uurtje langer. En altijd met z'n tweeën. Hard werken. Marianne: „We gingen pas naar bed als de hele zaak schoon was en netjes opgeruimd. De vloer boende ik altijd, Henk sopte alles af." Henk: „Ik moet dat niet hebben, dat je 's ochtends wakker wordt met zo'n verschaalde bierlucht in je kroeg."

Henk kreeg een paar jaar geleden een nieuwe hartklep. Hij heeft helemaal opengelegen. „Daarna ga je toch denken: moet ik het niet eens wat rustiger aan gaan doen?"

Op Koningsdag is hem gebeurd wat hem in al die jaren in de horeca niet eerder was overkomen, gelukkig. Op zijn hoofd geslagen door een klant, van achteren. Hij heeft bewusteloos in de zaak gelegen. Toen was het wel klaar, ja. Marianne: „Het is goed zo." Geen van hun twee dochters wilde de zaak overnemen.

Pronkstuk

De koperen bel gaat mee naar Houten. Net als natuurlijk het Wesley-shirt. Dat geldt ook voor het pronkstuk achter de bar: een vergulde kassa die wel honderd jaar oud kan zijn.

Onder de genodigden zitten zondag veel oude Zanzibarfuivers. Aan de muur hangen ze nog allemaal: de prinsen, de prinsessen, de raden van elf, hun hele gevolg. Henk: „Wie wil, haalt maar een foto van de muur als hij naar huis gaat. Mooi aandenken, aan een mooie tijd."